LEXICAL AND SEMANTIC PRODUCTIVITY OF THE CHROMATIC TERM "VERDE" ("GREEN") IN ROMANIAN

MARIANA VARLAN
"Valahia" University of Târgovişte
mariana_varlan@yahoo.com

Abstract: Made up of elements that exist in our language, some older, some more actual, the inventory presented in this scientific paper proves an extraordinary dynamics of the chromatic terminology, and will be capable to surprise us as well through future innovations.

Key-words: lexical and semantic productivity, chromatic terminology

Every one of us has noticed, on different occasions, one color or another, one shade or another, by means of objects and phenomena or by means of flowers, birds etc. Who has not enjoyed, at least once in his lifetime, the peacock's multicolored feathers or who has not admired a wheat field whose color is just like a fire thanks to the poppies! Who has not felt peace in his soul and a state of welfare when admiring the blue immensity of the sky or the fresh green of the spring! Without color, our life would be monotonous, tiring, lacking the delight provided by the objects' chromatic array and the polychrome environment.

In the present research we focused on the analysis of the Romanian lexeme *verde* (green), our present approach taking into account etymologic, semantic, word-formation and phraseological aspects, all of them reflecting an instance of the lexical dynamics illustrated by the chromatic terminology of the Romanian language. The purpose of this analysis is to highlight the richness of the lexical and semantic inventory of the term *verde* in Romanian.

1. Being included in certain works in the category of the primary (fundamental) colors [1], together with red, yellow and blue, *verde* is the "color of the solar spectrum situated between yellow and blue", which in the general use is associated to the color of the leaves, of the grass, or, in general, of the fresh summer vegetation. [2] Marius Sala noticed that only three colors (alb, negru, verde / white, black and green) have been transmitted in all the Romance languages, which exist as well in the three Romanian dialects that can be found south of the Danube (Aromanian, Meglenoromanian and Istroromanian).[3] The etymological research confirms this fact: the Romanian *verde* comes from the Latin word *vir(i)dis* [4], cf. It., Sp., Port. *verde,* Prov., Fr., Cat. *vert,* Alb. *verdë* (DER: 832), the three Romanian dialects preserving the same etymology (Ar. *vearde*, Megl. *verdi*, Istr. *verde*).

2. The meaning of the adjective *verde* can be related not just to vegetation, but also to certain features specific to men: youth, strength, vigor [5], valiance or paleness (when it refers to man's face). In other situations, when it refers to people's actions, it acquires the value of a superlative: a munci *verde* "a munci din greu" (DLR: 348), „El …era cel dintâi care se mânia *verde*" (Sadoveanu), namely strongly, violently / "tare, cu străşnicie, cu violenţă" (DEXI, s.v. *verde*).

At the same time, the term appears in the adjectival phrase *de verde,* encountered in the game of cards "care au ca semn un vârf de lance de culoare neagră" (cf. DLR: 350), or in the language of those who guess the future using cards, referring to people with green eyes and black hair, or in the adverbial phrase *în verde* (used along with the verb "a se îmbrăca"), concerning those who wear green clothes.

In other contexts, *verde* is used for plants full of sap, that are not dry, for fruits and vegetables that are not yet ripe and in the textile industry, for unprocessed, non-curried skins.

BDD-A20409 © 2011 Valahia University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.108 (2026-11-17 20:54:52 UTC)

Used rather in the plural (from the Fr. *les verts* or It. *i verdi*), green becomes the symbol of the ecologists and of their representatives, and in the argot it denominates the American currency (*dolarul*). Also in the argot, *verde* means marijuana or a cheap alcoholic drink (DARG: 266). [6]

3. In the category of derivatives, DER mentions a few nouns, adjectives and just one verb (of which some belong to the category of archaisms and regionalisms), that have the word *verde* for their root. So, as nouns we can mention: *verdare,* with the variant *vărdare* (in Banat, *vărdaică*, *verdaică*) "specie de ciocănitoare"; *verdeață* "culoare verde" and "zarzavat"; *verdeț* (in Oltenia appears the variant *verdete*) "peștișor de râu" and „nuia"; *verdișor* (in Moldova) "țuică de mentă"; *verdoi* is a synonym of *florean* as adjective „bălțat; cu pete" and of the noun *florinte* "pasăre mică cu ciocul gros şi roşiatic, cu penele măslinii şi cu bărbia şi guşa gălbui" [7]; *verdon* (in Olt) "varietate de fasole verde"; *verdunc* "varietate de struguri"; *verziş* (a word created by Alecsandri) "ramuri cu frunze"; *verzişor* "corp de cavalerie creat în Muntenia la jumătatea sec. al XVII-lea" [8] and „varietate de mere"; as adjectives there appear: *verdunc* "verzui"; *verzui* with the variant *verzuriu* "care bate în verde" or *verzuliu*; *înverzitor* "care înverzeşte"; the only verb recorded is a parasynthetic derivative *a înverzi* "a redeveni, a se face verde", reflexive "a se îngălbeni la față".

Consulting the DEX_2, we can add as well other lexemes to the derivative list: *înverzire* "faptul de a (se) înverzi", *vărzar* "cultivator şi vânzător de varză", *vărzare* "plăcintă umplută cu varză, cu ceapă, mărar etc", *vărzărie* "grădină în care se cultivă varză", *verzişoară* as diminutive of *varză* and *boiştean* „peşte cu spinarea şi părțile laterale de culoare verde-închis", *verzitură* "fruct necopt, verde" (nouns); *înverzit* "care a devenit verde" and "acoperit cu verdeață", *vărzuit* "rupt, zdrențuit, degradat", *verziu* „verzui" (adjectives), *vărzui* "a rupe, a zdrenți, a degrada, a face ferfeniță o carte, un caiet etc." (verbs). Concerning the meanings, we can add: for *verzişor* a sense of diminutive of *verde*, for *verdeață* "mulțime de frunze, de ramuri, de ierburi verzi", and for *a înverzi* "a colora în verde; a păta, a murdări cu verde", "a înfrunzi" (about trees), "a se acoperi cu verdeață" (about nature or natural spots).

By means of the argot, the meanings of certain derivatives multiplied. So, *verdeață*, *verzişor* and *verzitură* acquire as well the meaning of *dolar* (DARG: 266-267), from the ink used in the printing of this currency. The formation *verzioară* appears with the same meaning (Stoichiț oiu-Ichim 2001: 142).

4. In the category of the compound words based on the term *verde* and its derivatives we can mention: [9]

A. compound words using hypotaxis: *cărăbuş-verde* "gândac de trandafir, ileană", *lăcustă verde* "căluț , cosaş", *muscă-verde* "viermănar", *verdeața-zidurilor* "nume dat unor specii de alge verzi care cresc pe stînci, pe ziduri umede, pe scoarța arborilor";

B. compound words using parataxis include adjectives:

a) indicating shades of colors combined with green: *alb-verde, alb-verzui, albastru-verzui, galben-verzui, verde-albăstrui, verde-gălbui, verde-cafeniu*;

b) shades of green: *verde cald/rece, verde deschis/închis, verde-brotăcel* [10], *verde-brumăriu, verde-cenuşiu, verde crud, verde-iarbă, verde-întunecat, verde-măsliniu, verde pal, verde praz, verde smarald, verde-strălucitor, verde-tulbure, verde-umed, verde-veronez* (DCR_2: 22, s.v. *albastru-electric*);

c) association of colors: *alb-verde, roşu-verde, violet-verde* etc.

5. The term *verde* appears with certain significances in expressions and phrases.

For the idea of approval, agreement, free passage, permission [11], the following phrases are used: *a da undă verde* or *a da verde*, which became by truncation *undă verde* or simply *verde*: "Guvernul britanic *dă undă verde* primelor 'eco-oraşe'", www.gazetadesudest.ro, "Justiția americană *dă undă verde* alianței Chrysler-Fiat-Auto" economie.hotnews.ro, "BNR *dă verde* băncilor pentru scoaterea valutei din țară." www.baniinostri.ro, "*Undă verde* pentru programul Casa Verde", www.ecomagazin.ro, "*Verde* la SMS-uri ieftine în UE de la 1 iulie 2009" stirileprotv.ro. These phrases are synonyms of: *foc verde* (DCR_2: 105), *linie verde* (DCR_2: 135), *lumină verde* "Lumină verde pentru gazoductul South Stream", www.dw-world.de, *undă verde* (vezi *supra*), *semafor verde* (DCR_2: 135), *semnal verde* (DCR_2: 203).

BDD-A20409 © 2011 Valahia University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.108 (2026-11-17 20:54:52 UTC)

In the contemporary economic language have appeared two phrases based on this word: *a deschide pe verde, a închide pe verde*, both having the same meaning: "a înregistra creşteri la bursă" ("Bursele europene *deschid pe verde*...urmând evoluția pieţelor americane", www.cotidianul.ro; "Bursa de la New York *a închis pe verde* şedința de tranzacționare...înregistrând a treia creştere semnificativă", economie.hotnews.ro).

Other phrases are based on verbs such as: "a ieşi", "a petrece", "a merge" la iarbă *verde* coming from the Fr. *se mettre au vert*: to go out in the middle of nature for relaxation and for fun (MDA, s.v. *verde*).

Unlike the phrases, the expressions are much more numerous. [12] In this sense, the suggestive color-related treasure is filled with extremely beautiful expressions, with a significant affective weight, such as:

- A ajunge la creangă *verde*: "a reuşi în acțiunile întreprinse, a avea noroc" (MDA, s.v. *verde*);
- A avea inima *verde*: "a fi vesel, voios" (DEXI, s.v. *verde*);
- A fi *verde* pe la urechi: "a căpăta seriozitatea omului matur" (MDA, s.v. *verde*);
- A-i sări cuiva stele *verzi* din ochi: "a îndura o suferință fizică ajunsă la paroxism" (MDA, s.v. *verde*);
- A i se face (cuiva) *verde* înaintea ochilor or a vedea *verde*: a i se face (cuiva) rău (de supărare, de mânie, de oboseală), a-i veni amețeală (DEXI, s.v. *verde*);
- A-l vedea cu ochii *verzi*: "aşa cum este în realitate" (DLR: 348);
- A spune (cuiva) *verde* (în față, în ochi): "a-i spune ceva de-a dreptul, sincer, fără ocolişuri" (DLE: 185);
- A spune (a îndruga) *verzi* şi uscate: "a spune lucruri inutile, nimicuri, minciuni" www.dex-online-ro.ro/cautari/verde.htm;
- (reg.) A tăia frunză *verde* şi lafuri şi talafuri: "a pălăvrăgi" (MDA, s.v. *verde*);
- A umbla după cai *verzi* (pe pereți): "a urmări succese nerealizabile" (DLE: 214);
- A vedea (visa) cai *verzi* (pe pereți): "a-şi închipui lucruri imposibile, de necrezut" (DEXI, s.v. *verde*);
- A vedea stele *verzi*: "atunci când cineva are o durere foarte mare în urma unei lovituri puternice" (DLE: 219);
- A visa codri *verzi*: "a dori lucruri imposibil de realizat" (MDA, s.v. *verde*);
- Ai să scapi la iarbă *verde*! "Ai răbdare, vei izbuti!" (DEXI, s.v. *verde*);
- Cât va călca iarba *verde*: "cât va trăi" (DLR: 346);
- Cu iarba cea uscată arde şi cea *verde*: „pe lângă vinovați pătimesc adesea şi cei nevinovați" (DEXI, s.v. *verde*);
- De când cu buricul *verde*: de când era copil mic (MDA, s.v. *verde*);
- De când cu moşii *verzi* (sau roşii): "de foarte multă vreme" (DEX^2: 655);
- De *verde* şi-a mâncat rodul: "despre o persoană care şi-a irosit averea când era foarte tânără" (DEXI, s.v. *verde*);
- Din pământ, din iarbă *verde*: "cu orice preț, neapărat" (DEX^2: 468);
- La moşii cei *verzi*: "niciodată" (DEX^2: 655);
- Paşte, murgule, iarbă *verde*!: „va trebui să aştepți mult până ți se va împlini ceea ce doreşti" (DEX^2: 468).

6. The very numerous syntagms that contain the term *verde* are made up based on a subordination pattern and correspond to various domains [13]:

- ❖ army: *berete verzi* "persoane care fac parte din forțele speciale ale armatei Statelor Unite sau ale Marii Britanii (Dimitrescu 2002: 170);
- ❖ economy: *bancnotă verde* "dolar" (Dimitrescu 2002: 166), *bilet verde* "dolar" (DEXI, s.v. *verde*), *certificate verzi* "documente care atestă tranzacționarea cantității de energie electrică produsă din surse regenerabile de energie" (*G.*, nr. 173, 21 noiemb. 2005, p. 5), *coşul verde* "magazin online de produse bio din Cluj-Napoca", www.cosulverde.ro, *lumina verde* refers to very economic lighting installations: "instituțiile autohtone îşi reduc factura la energie cu *lumina verde*", www.conta.ro; *piața verde* "târg de produse ecologice şi meşteşuguri

BDD-A20409 © 2011 Valahia University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.108 (2026-11-17 20:54:52 UTC)

tradiționale" şi "piață de legume proaspete", www.comunicatemedia.ro; *timbrul verde* "taxă pentru anumite produse electrice şi electronice, evidențiată separat pe etichete şi facturi, la vânzarea acestora" (*R. l.*, 30 iun. 2007, p. 5);

- ❖ education: *steagul verde* [14] "simbol mondial al şcolilor care realizează cu succes programe pe teme ecologice", lsnantipa.licee.edu.ro/ro/eco.htm, *poliția verde* (of the children) "proiect-concurs la care au fost implicate mai multe şcoli din țară şi care a avut drept obiectiv protejarea mediului", www.politiaverde.ro;
- ❖ politics: *cartonaş verde* "denumire a domeniilor vizate pentru aderarea României în UE, care au înregistrat progrese importante", www.ziaruldemures.ro, *cămaşă verde* "legionar" (Dimitrescu 2002: 169), *linia verde* belongs to the General Secretariat of the Government and was created in order to increase the degree of transparency of the act of government and to improve the efficiency of the transmission of the information regarding its activity (0800800222), *masă verde* "masa la care se tranşează litigiile" (Dimitrescu 2002: 170), *partidul verde* [15], www.partidulverde.ro; *votul verde* denominates an "inițiativă care îşi propune să evalueze membrii Parlamentului în privința susținerii proiectelor legate de mediu", www.salvatidelta.ro;
- ❖ environmental protection: *Casa Verde* "program guvernamental prin care se subvenționează utilarea locuințelor cu echipamente de încălzire pe bază de energii regenerabile", energie-verde.ro, *echipa verde* "persoanele care luptă împotriva aruncării gunoaielor" (TVR 1, 16 mai 2009), *energia verde* refers to the sources of renewable non-polluting energy, energie-verde.ro, *fântână verde* "cea care conține apă bună de băut", (Dimitrescu 2002: 171), *Guerilla verde* "caravană educațională de filme cu mesaj ecologic" www.guerillaverde.ro, *Pagina verde* dedicated to environmental issues, appears in the newspaper "Lumina" of the Romanian Patriarchy, *ştirea verde* "informații despre mediu" (Europa FM, 28 oct. 2009); *Umbrela verde* "campanie de responsabilizare față de mediu", initiated by Tuborg Romania in the summer of 2007, www.umbrelaverde.ro, *ziua verde* "campanie de reciclare a deşeurilor electrice şi electronice", www.ziuaverde.com;
- ❖ sport: *cartonaş verde* signifies distinctions received for performances in alpinism, www.fralpinism.ro, *centură verde* means a certain level in karaté or jiu-jitsu (Dimitrescu 2002: 173), *masă verde* "masă acoperită cu postav verde, la care se joacă jocuri de noroc" (DEXI, s.v. *verde*); *Zona verde* "titlul unei emisiuni despre fotbal", www.gsptv.ro/emisiune;
- ❖ science: *verde de Paris* – insecticide "acetoarsenit de cupru" (DLR: 349, MDA, s.v. *verde*), *verde malachit* or *malahit* "carbonat natural de cupru de culoare verde, cristalizat, folosit la confecționarea obiectelor decorative şi în industria vopselelor" (DLR: 350), *verde chinezesc* "colorant textil, extras din coaja de pe ramurile şi de pe rădăcinile unor plante care cresc în China" (DEXI, s.v. *verde*);
- ❖ television: *cerc verde* and *disc verde*, both of these signs are used concerning the productions not recommended to minors (Dimitrescu 2002: 170-171);
- ❖ transport: *Carte verde* "asigurare de răspundere civilă auto, valabilă numai în afara teritoriului României": "Noul tarif pentru asigurarea *Carte Verde* a fost stabilit de B.A.A.R. (Biroul Asiguratorilor Auto din România) şi este valabil începand din 01.05.2002", www.asig.ro; *a călca (trece, merge) pe verde* (Dimitrescu 2002: 164);
- ❖ telecommunications: *număr verde* "număr telefonic gratuit" (Dimitrescu 2002: 171), *telefon verde* "linie telefonică gratuită, dedicată informării şi educării publicului în domeniul protecției mediului", www.cceg.ro/proiect-TelVerde.htm; by truncation *telefon verde* has become *telverde* and is "alt număr de telefon la care apelul este gratuit" (Dimitrescu 2002: 172).

7. The term *verde* appears as determiner in certain denominations of plants and bushes (*ardei verde, fasole verde, frasin verde, măsline verzi* "pentru cele care n-au ajuns încă la maturitate", *mere verzi* "un anumit soi de mere", *nutreț verde* "nutreț proaspăt cosit", *poamă verde* "varietate de struguri cu boabele mici, de culoare verzuie, din care se obține un vin de calitate superioară", *pepene verde* "plantă originară din sudul Africii, cu frunzele adânc crestate, cu fructul

BDD-A20409 © 2011 Valahia University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.108 (2026-11-17 20:54:52 UTC)

mare, sferic sau oval, având coaja verde şi miezul roşu sau galben, dulce şi foarte zemos"), species of animals (*broască verde, ciocănitoare verde, fazan verde, fluture verde, gândac verde, omidă verde* etc.), medicines (*ceai verde, Tantum verde*), days in the calendar with religious significantions (*Joia verde* with the Roman Catholics is the Great Thursday before Easter, when during the Last Supper Jesus instituted the sacrament of the Eucharist) or pagan (on the Thursday from the second week after the Pentecost, named as well *Joia verde* or, in other regions, Joia Mânioasă, can be felt the faiths and rituals that acquire a scary turn. As general meaning, *Joia verde* is a celebration dedicated to the richness of the life-giving nature), foods (*aluat verde* – in Maramureş, "făină muiată pentru pui"), other denominations (*zonă verde* "porțiune de teren cultivată cu iarbă, pomi, flori etc.").

8. General considerations:

Given the multitude of derivatives, compounds and phrases of different kinds (belonging to the usual, popular and regional registers), the lexical and semantic productivity of the term *verde* in Romanian proves to be extremely great, being a piece of evidence concerning the capacity of visual reception of the community of speakers and highlighting their preference for figurative expressions.

SOURCES:

1. CIORĂNESCU, Alexandru, 2005, *Dicţionarul etimologic al limbii române*, Bucureşti, Editura Saeculum I. O. (DER).
2. *Dicţionarul explicativ al limbii române*, 1996, ediția a II-a, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic (DEX^2).
3. *Dicţionarul limbii române*, 2002, tomul XIII, partea a 2-a, Litera V (venial - vizurină), Bucureşti, Editura Academiei Române (DLR).
4. DIMA, Eugenia (coord.) 2007, *Dicţionar explicativ ilustrat al limbii române*, Chişinău, Editura ARC – GUNIVAS (DEXI).
5. DIMITRESCU, Florica, 1997, *Dicţionar de cuvinte recente*, ediția a II-a, Bucureşti, Editura Logos (DCR_2).
6. *Micul dicționar academic*, 2003, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, vol. IV (MDA).
7. SĂCEANU, Iancu, MĂDĂLINA Fătu, 2004, *Dicţionar de locuțiuni şi expresii verbale infinitivale*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică (DLE).
8. VOLCEANOV, George, 2006, *Dicţionar de argou al limbii române,* Bucureşti, Editura Niculescu (DARG).

Europa FM – radio station, Bucharest
G. - *Gândul*, daily newspaper, Bucharest
R. l. – "România liberă", daily newspaper, Bucharest
TVR 1- "TVR 1", national TV channel
Z. – "Ziua", daily newspaper, Bucharest
***Internet sites

REFERENCES:

[1]. Or the category of prototype-colors (Bidu-Vrănceanu, Forăscu 2005: 157). The evaluation of a color's status in the linguistic usage is done, in principle, according to the objective criterion of physics, more exactly according to the optic distribution of the solar spectrum.
[2]. Cf. DEX^2, s.v. *verde*.
[3]. Sala 2006: 34.
[4]. Out of this word's family, in Romanian was preserved *viridia* "verdeață", which became *varză*.
[5]. In Romanian, VERDE, in certain contexts designating people, for instance accompanying the nouns *bătrân*, *bărbat*, has the connotation "puternic, viguros" (Bidu-Vrănceanu, Forăscu 2005: 50). See as well the meaning of the color in the name of the Green Emperor / Verde Împărat (Evseev 1999: 178).
[6]. In the past, the argotic term *verde* meant "repetent" (cf. DLR: 349, MDA, s.v. *verde*).

BDD-A20409 © 2011 Valahia University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.108 (2026-11-17 20:54:52 UTC)

[7]. The two synonyms appear in the DEX^2, s.v. *florean*, s.v. *florinte*.
[8]. In the DEX^2 (s.v. *verzişor*) appears the following mention "ostaş cu uniformă de culoare verde din vechea cavalerie românească".
[9]. Most of the examples are taken from DLR: 344-350.
[10]. For the meanings of the compound words *verde-brotăcel, verde-iarbă* and *verde-veronez,* see Dimitrescu 2002: 161.
[11]. Significance taken, probably, from the language of the traffic lights, where *verde* means "mergi, poți traversa, eşti liber/îți este permis să treci".
[12]. We must mention that this list of expressions is not exhaustive, yet it fully proves the dynamism and the metaphorical power of this chromatic term.
[13]. Dimitrescu (2002: 180) considers that the "polisemantics of *verde* is far greater than that of any other color" given the fact that it "belongs to very different domains, such as sports, economics, politics, social life". In the following examples we will notice that the number of the domains and constructions with *verde* increased a lot during the last decennia.
[14]. We mention that the green flag (*steagul verde*) was in the past the symbol of the legionaries. Actually, in the political language in Romania, *verdele* was, during the first half of the 20th century, the symbol of the entire legionary movement.
[15]. At present, green is associated to the world ecological movement whose representatives are designated using this color: "Verzii din România invitați la Congresul Partidului Verde din Germania", *Partidul Verde* from Romania is denominated with a similar name as its kin parties in other countries (*Die Grüunen* in Germany, *Les Verts* in France or *The Greens* in Great Britain). This designation belongs to the procedure called metonymy, a phenomenon encountered as well in sports, used to designate the players "Tricolorii vor să-i usuce în bătaie pe "*verzi*" [echipa Irlandei]", *Z.*, 30 apr. 1997, p. 7. In this case, the homonymic relation is solved contextually.

BIBLIOGRAPHY:

1. BIDU-VRĂNCEANU, Angela, Narcisa FORĂSCU, 2005, *Limba română contemporană. Lexicul*, Bucureşti, Editura Humanitas Educațional (Bidu-Vrănceanu, Forăscu 2005).
2. DIMITRESCU, Florica, 2002, *Despre culori şi nu numai din cromatica actuală*, in *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale* (coord. Gabriela Pană Dindelegan), Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, p. 147-184 (Dimitrescu 2002).
3. EVSEEV, Ivan, 1999, *Enciclopedia semnelor si simbolurilor culturale*, Timişoara, Editura Amarcord (Evseev 1999).
4. SALA, Marius, 2006, *Aventurile unor cuvinte româneşti*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, vol. II (Sala 2006).
5. STOICHIȚOIU-ICHIM, Adriana, 2001, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influențe, creativitate*, Bucureşti, Editura ALL (Stoichițoiu-Ichim 2001).

BDD-A20409 © 2011 Valahia University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.108 (2026-11-17 20:54:52 UTC)